

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ЦИФРОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ШАХРАЙСЬКОГО ГРАФІЧНОГО КОНТЕНТУ

На сучасному етапі цифрового розвитку економічне суспільство характеризується небаченим раніше збільшенням впливу інформаційної адаптації. Поява нових технологій закладає міцну основу для розвитку не тільки економічної світової інформаційної спільноти, а й застосовується в умовах ведення інформаційної війни.

Розвиток інформаційних і телекомунікаційних технологій призвів до надзвичайної залежності сучасного суспільства від електронної цифрової обробки інформації але до зберігання, доступу до неї та застосуванням для управління різними комп'ютерними процесами.

Проте, в умовах глобалізаційних процесів поступово з'являються все більше і більше факторів, умов і явищ, які є або можуть бути джерелами загроз інформаційної безпеці держави, спільноти або особистості [1].

Однією з причин появи фальшивих новин, які з'являються у медіа стають «фейки», які є досить винахідливими та вражають всі інформаційні потоки на своєму шляху. Таким чином, часто ігноруючи перевірку контенту, мас-медіа підхоплюють ті новини, які треба було б обійти [4].

У багатьох наукових виданнях запропоновані шляхи виходу з таких ситуацій та наведені ряд програм і сервісів, які здатні вплинути на розпізнавання різноманітних фальшивок. Сучасні інтернет - журнали пропонують відбірку корисних цифрових інструментів для перевірки зображень, відео та пошуку інформації через глобальну мережу Інтернет.

Найбільш кориснішим та популярним є безкоштовні сервіси *Findexif.com* та *Jeffrey's Exif Viewer* на них можна завантажити світлинку або ж додати посилання. Інструментарій даного сервісу визначає EXIF-дані (інформаційні відомості: коли було зроблено фото, яким пристроєм, параметри зображення, для деяких фото можна визначити навіть місце зйомки).

Наступний не менш популярний сервіс є web - сайт *Foto Forensics*, що може виявити «*error level analysis*» (ELA), тобто «домальовані» області на зображенні або ж вставлені в нього при редагуванні. Після обробки програма надає фотографію, де відредаговані фрагменти будуть виділятися серед інших.

Ще однією корисною функцією популярного з сервісів є *Google Search by Image* та *TinEye* здійснюють обернений пошук зображень, сюди можна завантажувати фотографію, щоб віднайти її оригінальне джерело та поглянути, де вона ще була публікована.

Цікавим виявиться може і додаток *WebMii*. Особливістю такого додатку є пошук посилання з іменем людини, яка дає рейтинг «web-видимості», за допомогою нього можна встановити фейкові акаунти.

Корисним користувачу Інтернету буде також інструмент *Geofeedia*. Цей сервіс являється «куратором соціальних мереж», який поєднує результати не за ключовими словами чи хештегами, а за місцем розташування, яке задане вами. Сервіс обробляє повідомлення з Twitter, Flickr, Youtube, Instagram та Picasa, надіслані з використанням GPS, і потім показує їх у вигляді колажу.

Wolfram Alpha – це навіть не пошукова система, а своєрідна база знань із науковим нахилом. Інтелектуальний робот, що може відповідати на різноманітні питання, але він орієнтується тільки в темах, які стосуються точної, більш енциклопедичної інформації, а не поточних подій [4].

Наступний сайт, що призначений для перевірки метаданих у зображеннях є *Jeffrey's Image Metadata Viewer*. Сучасні цифрові камери кодують багато даних, наприклад: витримку, фокусну відстань об'єктива тощо у файл образу, зазвичай це «Exif Data». Відстежити історію фото за цією інформацією просто, якщо тільки власник не потурбувався про те, щоб видалити її із зображення.

Ще один цікавий сервіс - *Yotapic*, він шукає фото за заданою геолокацією у соц. мережах. Серед фільтрів виділяють - радіус пошуку, дату публікації та соцмережу, тощо. Радіус пошуку дозволяє розширити або звужити географію пошуку.

Щодо перевірки відео, то в цьому випадку найбільш корисним може бути сервіс - *Youtube DataViewer*. Представлений інструмент показує точну дату й час завантаження відео, також він надає кадри з відео, які тут же зручно перевірити через обернений пошук за зображеннями [3].

Сучасний цифровий контент створює віртуальну реальність у глобальному масштабі, що спричиняє зростання масових ілюзій, відводячи від дійсності. Людство стоїть перед величезним проблемним полем інформаційної фейкової стихії, що вимагає дослідження, впорядкування і систематизації для подальшої регламентації [2].

Підсумовуючи вищесказане необхідно відмітити, що не зважаючи на досить широке розповсюдження фейкового та шахрайського контенту росте інтенсивними кроками збільшення кількості неправдивої інформації в глобальній мережі, тому пересічному користувачу краще потрібна допомога у вигляді багатьох цифрових інструментів для перевірки різних типів контенту. В такому випадку врятувати власний контент чи перевірити чужий буде зовсім просто, потрібно лише бути обізнаним та вміти правильно використовувати дані інструменти.

Список використаних джерел

1. Дзьобань О. Інформаційна безпека: нові виміри загроз, пов'язаних з активізацією міжнародної діяльності в інформаційно-комунікаційній сфері / О. Дзьобань, О. Соснін. // Вісник Львівського університету. – 2015. – №37. – С. 35–41.

2. Сезонова І. К. Інформаційна безпека в сучасних умовах / І. К. Сезонова [Електронний ресурс]. – 2017.

3. 12 інструментів, які допоможуть викрити фейк. [Електронний ресурс]. // Media Sapiens. – 2016. Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/how_to/12_instrumentiv_yaki_dopomozhut_vikriti_feyk/.

13 онлайн-інструментів для перевірки контенту. [Електронний ресурс] // Media Sapiens. – 2014. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/how_to/13_onlayninstrumentiv_dlya_perevirki_kontentu/